

וראשו בשמים²¹ ואין בזה כל פלא כלל, כי נעשה
 ע"י כו"כ אנשים ביחד. ואמרו בנדו"ד "שלא הי'
 יכול להקימו שום אדם מחמת כובד הקרשים שאין
 כח באדם לזקפן ו(רק) משה העמידו . . (וג"ז -
 רק) נראה כמקימו" הדיוק בזה "שום אדם" -
 יחידי²², שכן הי' צ"ל ביום הח' (משא"כ בו'
 ימה"מ - שהקימוהו כו"כ ביחד²³). (ב) אף שלא
 מצינו ציווי שצ"ל הקמתו (ראשונה²⁴) ביחיד, הרי
 כו"כ ציוויים יודעים אודותם רק מהסיפור שכן
 עשו בפועל²⁵.

ובפרשות אלו עצמן - נמצאו כו"כ פרטים
 בעשיית המשכן שלא נמצאו בהציווי עליהם, ולא
 עוד אלא שבהם גם פרטים שהם, לכאורה, בסתירה
 להציווי עד"ז, ובלשון רש"י²⁶: הקשתי בה כאן הוא
 אומר כו' ובענין הצוואה הוא אומר כו'.
 ועוד י"ל שזהו פי' הציווי²⁷: והקמות (ל' יחיד)
 את המשכן כמשפטו אשר הראית (רק משה) בהר
 - לפרש"י (כנ"ל) שמדבר בהקמתו בר"ח ניסן. וי"ל
 שזהו ג"כ דיוק רש"י בפי' עה"פ: שאני (יחיד)
 עתיד ללמדך ולהראותך (דבפשותו פי' - שהקב"ה,
 כביכול, הקים בעצמו וב) סדר הקמתו - שהרי סדר
 פי' לא רק הקדימה ואיחור אלא (גם) פרטי הענין
 בכלל, וכמו "סדר הגדה" וכיו"ב. ופשוט.

(21) נח יא, ד.

(22) עייג"כ לעיל ע' 165 ואילך.

(23) ובנוגע להשתתפות משה בו' ימי המילואים, הנה עפ"י
 פרש"י אפ"ל ב' פירושים ובכאן"א תירוץ לדוחק שיש בפי' השני:
 בפרש"י פקודי משמע דמרע"ה לא לקח שום חלק במשכן (ראה
 גם לקו"ש ח"ו שיחה ב' לפ' ויקהל הערה 10) עד ש"הוקם
 המשכן", ועפ"ז גלאט ההמשך שם (רק) ביום הח' נאמר לו:
 ושמת שם וגו' - כל פרטי הקמת המשכן. בפרש"י שמיני (ט, כג)
 מפורש שהקימו משה כל ז' הימים. ועפ"ז גלאט המוקדם שם
 שכל הז' ימים נעשה הכל ע"י משה (וראה לקמן הערה 39 (ביינה
 של תורה) ובהנסמן בשוה"ג שם). ויש להאריך בכ"ז.

במש"כ בפרש"י הנ"ל - בנוגע לברכת שתשרה שכינה כו'
 בפקודי שהי' זה לפני באחד בניסן ובשמיני שהי' זה ביום השמיני
 - י"ל (בדוחק עכ"פ) שהוא ע"ד שמוהירין לפני מעשה ובשעת
 מעשה (פרש"י יתרו יט, כד. בהעלותך ט, ד).

(24) משא"כ החינוך בהקמת המשכן, או הקמתו לאח"ז
 ושמפורש שהוא בלויים.

(25) ראה בארוכה לקו"ש ח"ג ע' 72 ובהערות שם. והחידוש
 כאן שנמצאת סתירה וקושיא כו'.

(26) לט, לא.

(27) תרומה כו, ל.

ג. והביאור בזה:
 העילוי שבר"ח ניסן, יום השמיני למילואים
 הוא שאז הי' "וכבוד ה' מלא את המשכן"¹⁵,
 דשרתה בו שכינה. משא"כ בו' ימה"מ לא שרתה
 בו שכינה¹⁶. וע"פ דעת רש"י מובן בפשטות מה
 שלא שרתה בו שכינה בו' ימה"מ, אף שנא'¹⁷
 "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שהשראת
 השכינה - "ושכנתי בתוכם", תלוי' אך ורק בעשיית
 והקמת המשכן - ב"ועשו לי מקדש"), כי המשכן
 שהעמיד בו' ימי המילואים הי' פרט בחינוך אהרן
 ובניו ולא הענין דהקמת המשכן.

וגם לדעת הרמב"ן, שגם הקמתו בו' ימה"מ
 היתה כי "אמר לו בתחלה והקמות את המשכן
 כמשפטו אשר הראת בהר" - הרי מפרש ש"אולי
 הי' כן להרגיל הלויים במעשהו (היינו שזהו פרט
 בהרגלת (בחינוך) הלויים) או הי' להכתיר היום
 (דר"ח ניסן) בעטרה זו (דהקמתו לעמדה - קבע)"
 - היינו דהחילוק בין המשכן שבז' ימה"מ להמשכן
 שהועמד ביום השמיני הוא ע"ד ההפרש שבין
 המשכן - שהי' דירת עראי - לביהמ"ק - שהי' דירת
 קבע של הקב"ה¹⁸ - ולכן לא שרתה שכינה עד יום
 השמיני¹⁹.

ד. והנה יחודו של יום הח', מעלתו לגבי ז' ימי
 המילואים - מתבטא בכמה ענינים שביום זה,
 וכמרז"ל ובל' פרש"י²⁰ אשר "הוקם המשכן בו
 ביום ונטל י' עטרות", ופשיטא שצ"ל חילוק באופן
 הקמת המשכן עצמו.

ו. (בהקדם: א) ידוע ע"ד הקמת כו"כ בנינים
 באבנים גדולות וכו', מתחיל מבנין עיר ומגדל

(15) מ, לד.

(16) וכמרז"ל עה"פ ויהי בחדש הראשון גו' באחד לחודש
 הוקם המשכן - "ראשון לשכון שכינה" (שבת שם. ס"ע שם.
 ועוד) וראה פרש"י שבת שם. פרש"י שמיני ט, כג. רמב"ן
 שבהערה 12.

(17) תרומה כה, ח.

(18) וכמ"ש (ראה יב, ט) "כי לא באתם עד עתה אל המנוחה
 ואז הנחלה" (ראה פרש"י שם). "ואהי' מתהלך באהל ובמשכן"
 (ש"ב ז, ו). וראה זח"ב רמא, א. רמב"ם ריש הל' ביהב"ח.
 ובמרו"ק (ט, א): משכן שאין קדושתו קדושת עולם . . מקדש
 שקדושתו קדושת עולם. וראה לעיל ע' 177.

(19) ובפ' שמיני (פרש"י שם ט, כג) נתחדש שצ"ל ג"כ קרבנות
 אהרן ועבודתו. והנה לכאורה קשיא מקרא דועשו לי מקדש
 (ותיכף) ושכנתי (כפנים). וי"ל דהקרבנות ועבודתו הוצרכו כדי
 לבטל המניעה צדדית דמעשה העגל. ועפ"ז גם מובנים כמה
 דיוקי רש"י שם: שכעס כו' שנתכפר כו' בחר בו.

(20) ר"פ שמיני.